

ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆਂ ਕਥਾ = ਕਹਾਣੀਆਂ

ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

kirpal singh shana

ਮਤਿਗੁਰ ਦੀਆਂ ਕਥਾ - ਰਾਗੀਆਂ

- 1 ਰੱਬੀ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟਿਆ
- 2 ਅਰੇਖਾ-ਘਾਟ
- 3 ਮਸਤਾਕ ਫੁੱਲੀ
- 4 ਗੁਰਮਤੀ ਸਮੀਖ
5. ਰੁਝਾਨਾ - ਸਿੱਖੀ ਸਾਜੀ
6. ਮਾਈ ਮਾਤ ਦੇ ਕੁੰਦਰ ਕੀਤੀ
7. ਤੇਜ਼ਾ- ਮੱਝਾ ਮਾਰਦ-ਪੁਰ ਮਾਰਦ
- 8 ਮਤਿਗੁਰ ਮੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ
9. ਸੱਚ-ਕੇਵਲ - ਕਾਦੇ ਸਾਗੀਰੀ ਕੇਵਲ ਪਦੇ
10. ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ
11. ਮੁਖਵਾਰ-ਮੁਰ ਕੇਰ-ਘਰ ਦਿੱਤਾ
12. ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਚਖਾਤ
13. ਮੀਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਗੋਈ ਰੁਸਾ ਲਿੱਖ ਪੁੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀ

ਦਸਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ 1699 ਈ. ਵਿੱਚ ਜਿੰਦੀ ਸਮਝੀ।
ਉਸਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿੰਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜ ਕਰਾਹ : ਕੰਮ, ਕੰਘਾ
ਕਰਾ, ਨਿਯਮ ਤੇ ਨਿਯਮ - ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਨ। ਉਹ ਬਾਈ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਉਹ
ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ ਜਪਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਰਸ ਰਸੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਤੇ
ਤੋਸ਼ਾ ਸਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਰੂ - ਗੁਰੂ, ਤੇ ਪਰਮ ਦੇ ਸਦੇ ਸਨ। ਉਹ
ਮੁਘਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜੁਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਅਭਿਮਤ
ਸ਼ਾਹ ਸਾਬਰਾਹੀ ਦਰਬਾਰੇ ਸਾਬਰਾਹੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰੇ ਕੀਤੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਾਂ
ਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਿੰਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ੀ ਗਲਿਮਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ
ਦਿਲੇ ਦੇ ਪੰਡਾ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮਗਰੋਂ ਰਹਿਣੀ ਸਿੰਘ ਦੇ - ਕੀਤੇ ਤੇ
ਘਾਟਾ ਸਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਸਨ ਦੇ ਸਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਿਖ ਸਾਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਗਦੀ ਸੇਵਾ
ਤੇ ਜੋੜੀ ਜੋੜੇ ਸਨ। ਸਨ ਪਾਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਸਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜੀ
ਸਨ ਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਰਸਾਉਣ
ਦੀ ਬੰਨ੍ਹੇ ਕੀਤੀ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਸਨ ਸਮੇਂ, ਸਨ ਕੀਤੀ
ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਰਦਾ ਵਿਚ ਸਿਪਾਹੀ ਸਨ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਬਾਬਾ
ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਿਖ ਸਨ ਦੀਆਂ ਸਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ
ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਦੀ ਸਾਰੇ - ਕੀਤੀ ਬੰਨ੍ਹੇ। 1948 ਦੀ ਮੁਦਰੀ ਦੀ ਬੰਨ੍ਹੇ
ਤੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪਰਿਸ਼ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਦੇ ਸਨ ਕੀਤੀ।
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ, ਬੰਨ੍ਹੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਕੀਤੀ ਸਾਡੇ ਸਨ
ਪਰਦਾ। ਉਹ ਸਨ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਡੇ ਕੀਤੀ
ਉਹਨਾਂ ਸਾਡੇ ਸਨ ਕੀਤੀ।

ਸਨ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸਿੰਘ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ
ਕੀਤੀ ਸਨ ਪਰਦਾ ਸਨ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ।
ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਸਨ ਸਿੰਘ, ਬੰਨ੍ਹੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਸਨ

ਦੁਆਰਾ ਸੀ। ਘੜਾ ਵਧੀਆ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੱਲਾਂ ਸੀ। ਉਸ^{1/3}
ਦਾ ਚਰ ਅਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਸੁਪ
ਸਿੰਘ ਨਾ ਗਾ ਗੀਤਾਂ, ਗਾਈ ਗਾਇਬ ਅਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

“ਤੁਸੀਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਣੋ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ
ਜਾਣ ਲੈਣਾ, ਅਰ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਗਾ,” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੱਲਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਉਹ ਦਿੱਤਾ ਪਧਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਨੁਕਤਾ ਪਾੜੇ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਦੀ ਸਰ / ਉਹ ਪੁਰਾਣਾ
ਪੁਰਾਣਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ / ਉਸ ਨੇ
ਬੰਦੀ ਕੀਤੀ, “ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਬਰੇ।”

“ਗਾਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇ ਖ਼ਲਾਅ ਦੀ ਕੁੱਝੀ ਗੱਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲ
ਹੈ। ਉਸ ਨਿਰਪਾ ਕਰਨਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਸੁਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।
ਦਿੱਤਾ, ਨਾਚੀ, ਪੁਰਾਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੁੱਝੀ ਗਾਇਬ ਪੜ੍ਹੇ ਕਿਸੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਗਈ ਗਾਇਬ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਤੇਰੀ।
ਦੇ ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਾਤਾ ਕਰੀ। ਉਸ ਨੇ
ਗੁਰਮਤਿ ਦਿੱਤਾ। ਤੇਰੇ ਦੀ ਕੁਝੀ ਦਿੱਤਾ ਕੁਝੀ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਨਾਲ ਗਾ
ਜਾਂ ਕੇ ਕੁਝ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਬਾਬਰ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਨਿੱਘ ਕੋਲ ਦਿੱਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸੀ। ਉਹ ਦੀ ਅਰ
ਕਿਸੇ। ਪਾਪੀ ਦੀ ਗਾਈ ਗਾਇਬ ਦੀ ਬਾਰ ਸੀ ਗਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਕੁਝੀ ਪੁਰਾਣੇ ਦੀ ਮੇਰਾ ਸਭ ਪਾਸੇ ਦੇਖਣ ਲੱਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਾਂ ਦੇ
ਬਰਾਬਰ ਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਾਤਾ ਕਰੀਤਾ ਸੀ। ਕੁੱਝੀ
ਪਾਪਾਂ ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਰ। ਕੁਝੀ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਕੇਰੇ। ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਦੇਰੇ ਦੀ ਕੁੱਝੀ ਕੁਝੀ ਬਰਾਬਰ ਪੜ੍ਹੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ
ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣਾ, ਜਾਂਦੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਕੁਝ
ਸਿੱਖ ਕੁਝੀ ਗਾਇਬ ਆ ਕੇ ਸੀਮਾ ਦਿੱਤੀ ਸਰ। ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਰ।
ਉਸ ਨੇ ਗਾ ਅਰ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਕੁੱਝੀ ਗਾਇਬ ਆਈ ਜਾਪ ਸੀਮਾ ਕੁਝੀ ਕੋਲ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੀ
ਕੋਲ ਕੁਝੀ ਸੀ। ਕੁੱਝੀਆਂ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ ਆਤਮ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਕੁੱਝੀ ਕੁਝੀ ਦਿੱਤਾ ਕੋਲ, ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੀੜੇ ਸਰ।

ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੋਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਹ ਸਿੱਖੀ ਸਾਨੂੰ
 ਦੀ ਖੇਡ ਮਹਿ ਸੁਖ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖਿਆਤੀ ਕਿ ਆਪ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ
 ਮਨੋ ਮਰਜ਼ਾ ਕੁਝ ਚਾਹੀ। ਉਹ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਚਾਹੀ ਛੱਡ ਚੀਠਾ।
 ਉਹ ਸਦੇ ਸਰਸ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਹੀ ਦੁਖਿਆਈ ਕਰਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
 ਦਸ-ਪਸ ਰਾਜ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਦੁਆਬੀ ਦਾਕ ਦਿਨ।

ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 1857 ਈ. ਦੀ ਮਹਾਂ ਯੁੱਧ ਸੰਗਤ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਸਫ਼ਰ
 ਆਪਣੀ ਦਾਰੁ ਵੀਰਤ ਸੋਢਿਆ। ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਪ ਅਤੁ ਸਾਰੇ
 ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਨੇ ਖੰਡ-ਚਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿਆਨ ਸੀ। ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
 ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਚੁਣੇ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਸਾਰੇ ਸੁਰੇ ਸਰ, ਤੇਰੇ ਦਾਸਦੇਖ
 ਵੇਸੀ ਵਿਸਰਾ ਕਰੇ ਸਨ। ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਰਸੇ
 ਭਰਾਏ। ਸਭਾ ਸੰਗ ਭਰਾਇਆ। ਉਹ ਪੰਜ ਨਵਾਹ: ਕੇਸ, ਕੰਘਰ, ਕਰਾ, ਤਿਠਪਾ, ਕੁਛਰੇ
 ਦੇ ਪਾਹਰੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰਾਇਆ ਸੀ।
 ਪੰਜ-ਪੰਜ ਦੁਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਇਆ ਸੀ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮਾਏ ਸਨ। ਹਰ ਦੁਖ, ~~ਉਨ੍ਹਾਂ~~ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ
 ਸੀ ਦਾ ਖਾਣਾ, ਸ੍ਰੀ ਦੁਖਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਚੁੱਕਾਇਆ ਸੀ।

ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਘੁੰਮਦੇ ਸੀ, "ਇਹ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਹਰ ਰਾਮਪਾਈ ਸਿੱਖ-
 ਸੰਤ ਖਾਣਾ। ਸੰਤ ਖਾਣਾ ਸਦਾ ਸਦੇ ਵੇਸੀ ਦਿਖਾਵੇ ਰਹੇ। ਪੰਜ ਨਵਾਹ ਦਾ
 ਪਾਹਰੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੁਗਧ: ਛੱਡੇ। ਉਹ ਵੀ ਰਾਮ ਰਹੇ।
 ਉਹ ਤਿੰਨ ਰਾਜ ਛੱਡੇ। ਸ੍ਰੀ ਵੇਸੇ ਨਾ ਛੱਡੇ। ਸ੍ਰੀ ਵੇਸੇ ਸੇਖ ਮੇਰਾ ਕਰਮ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
 ਦੀ ਚਾਹੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ। ਉਹ ਮਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਚਾਹੀ ਦਾ ਪਾਹਰੀ
 ਰਹੇ। ਉਹ ਵੀ ਸੇਧਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸੁਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਰੇ।"

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਿਤ ਸੇਖ ਕਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਡਿਆ। ਪਰ
 ਪਸਿਧ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਨ।

1. ਕਰਮ ਸਿੱਖ (ਕਿੰਨ) ਸਪੁੱਤਰ ਨ. ਸਥਾ. ਸਿੱਖ ਪਿੰਡ ਚਰ ਰਿਆਤ
ਮਛੰਡ ਕੋਟਲਾ
  2. ਗੁਰਮੀ ਰਾਜ ਸਿੱਖ ਸਪੁੱਤਰ ਜੀਤ ਸਿੱਖ, ਰਵੀ ਮਹਿਰ - ਜਥੇਦਾਰ
  3. ਆਤਮ ਸਿੱਖ ਪਿੰਡ ਆਪਣੇ ਮਹਾਰ (ਜੁਲਾ) ਸਿੱਖ ਰੇ
  4. ਮੁਖ ਸਿੱਖ ਸਪੁੱਤਰ. ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਪਿੰਡ ਦੁਖਿਅੰਤ ਜਿਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ
  5. ਸੁਪ ਸਿੱਖ ਸਪੁੱਤਰ ਨ. ਸੰਗਤ ਸਿੱਖ ਪਿੰਡ ਦੁਰਗਪੁਰ ਸਿਖਾ ਜਥੇਦਾਰ
- ਇਸੇ ਮਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੱਖ ਨੇ ਮਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸੇਧਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾ

੦੦॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ
ਜਾਪਾਗੀ ਕੁਝ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਰਚੇ ਸਪਸ਼ਟੀ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।
ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਰਚੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮੀਪ
ਸਮੀਪ ਸੀ। ਕਾਮਾਂ ਸਮੀਪ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਨਾ, ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣੇ ਘੀਰੇ ਸਨ। ਉਸ
ਦੇਵੇਂ ਨੇ ਗਾਇਨ ਨਾ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰਚੇ ਦੇ ਪਾਠ ਸੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਦਾਖ਼ੇ ਸੀ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸ਼ੱਕ ਆਉਂਦੇ।
ਇਸ ਨਾਲ ਸੀਤ ਕਪੜਾ ਗਿਣਤੀ ਖਰੀਦਦਾ। ਉਹ ਉਸੇ ਡੰਗਰ-ਦੱਬੇ, ਪੇਂਡਾ-ਪੇਂਡੀ
ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਪੇਂਡਾ ਪੇਂਡੀ ਉਹ ਸੀ ਆਪਣੇ ਖਰੀਦੇ ਵਿਚ ਗੱਦੇ ਆਉਂਦੇ
ਸੀ। ਉਹ ਮਾਸ-ਮਗਥ ਆਦਿ ਪੀੜਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਦੀ (ਗਿਣਤੀ) ਮਾਸ਼ਰਾਕ
ਉਹ ਮਹਿੰਗਾ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਸ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਾਨਕ ਖਤਾਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰੋਗ ਸੀ। ਨੇੜੇ ਦੇ
ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਂਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਠ-ਪਰਚੇ ਦੇ ਰੁਖ਼ਰੇ
ਦਸ ਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਰਨ ਵੀ ਕਰਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਉਹਨਾਂ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾਪਾਕ ਨਾ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।
ਉਹ, "ਪੰਨੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਪੰਨੇ ਬਹਾਦਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ" ਸਨ ਤੇ ਮੱਥਾ
ਦੇਵੇਂ ਦੇ ਚੱਕ ਸੀਕਦੇ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ। ਉਸਨੇ
ਦਾ ਕਈਆਂ ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਲ ਮਦਰਾਸ ਪਾਠ
ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਇਹ ਵੀ ਆਖਦਾ, "ਉਹ ਕੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰਮਤਿ
ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ ਕਲਾਮ ਦੇਂਦੇ ਸਨ।" ਕਲਾਮ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਮੁਸਾਫ਼ਰੀ ਤੇ
ਉਸਨੇ। ਉਸਨੇ ਨਾਨਕ ਖਤਾਈ ਆਕੇ ਮੱਥਾ ਦੇਵਿਆ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇ
ਗੁਰੂ ਮੁਖਰੇ ਦੀ ਫ਼ਾਸ ਸੀ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆ। ਉਸ ਨਾਲ ਸੀਤੀ ਸੁਣੇ

ਜੱਥੇ ਮੈਂਦੇ ਕੀ ਚਾਰਤੀ ਕੀਤੀ, ਵਿਧਾ ਕਰੇ ਮੇਰੇ ਗੁਲੇ ਨੂੰ ਪਾਇਤ
ਰੇ, ਚਰਚ ਪਾਇਤ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਚ ਕੀਤਾ, ਕਈ ਸਿੱਖ, ਉਂਤ ਕਰਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਭਾਗੇ ਪਾਸ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਉਂਤ ਪਾਸ ਜਾ ਮੰਦਰ-ਸਥਾ
ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰ ਵੇ। ਪਰ ਪਾਇਤ ਮਾਧ ਚਰਚ ਤੇ
ਭੇਦ ਨੂੰ ਭਰਦਾ ਦਾ ਵੀ ਫੁੱਲਾਂ ਰਹੀ,

ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਸਿੱਖ ਜੇਠੀ ਪਾਠੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਦਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਵਧੀ ਉਂਤ ਦਿੱਤਾ ਖਾਸ ਰਿਸ਼ਾਬ ਉਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਭਿੰਨ-ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤਾ
ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹੋਂ ਪਤਾ ਰੰਗ? ਉਥੇ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਬਾਧਾ
ਉਤਾਰੇ। ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਦੱਖਿਆ ਦੱਖੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਭਰੇ ਸਾ ਤੇ
ਭਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਾਹਰੇ ਅਵਤਾਰ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਆਗੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਥੇ ਦੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਿੱਖ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਮ ਰਹੇ
ਕਈ ਮਾਧਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਾਧਾ ਫੇਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਸੁਖ-
ਸੁਆਦ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਸੋਚਿਆ, ਇਹ ਤਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਹੈ।
ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਧੇ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਉਹ ਖੁਸ਼-ਖੁਸ਼ ਮਾਧਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ
ਸਿੱਖਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਚਾਰੇ ਦੱਖਿਆ ਕੀਤਾ, ਸਰਦਾਰ ਕੀਤਾ, ਦੱਖਣ
ਸੁਖ ਦਾ ਬਾਧਾ ਰਹੇ। ਮਾਧਾ ਆਗੂ ਕਰ ਮਾਧਿਆ ਤੇ ਚਰਚ ਪਾਇਤ ਕੀ।
ਉਂਤੀ ਦੱਖਣ ਨਾ ਰਹੀ। ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੱਥੇ ਟੰਕਣ ਰਹੀ
ਕਰ ਦੱਖੀ, ਉਸ ਤੇ ਮੰਗਣ ਕਰ ਰਹੀ।

ਸਰਦਾਰੀ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀ ਦੇ ਆਉ ਤੇਰੇ ਦੀ ਮਾਧੀ ਤਿਆਰ
ਕੀਤੀ। ਜੱਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਦਿੱਤੇ, ਦਿੱਤੇ ਅਪਣੇ ਨੂੰ ਸੁਕਾਇਆ ਕੀਤਾ।
ਮੇਰੇ ਮਾਧਾ-ਜਾਨੀਆਂ ਨੇ ਚਰਚ ਤੇ ਮੱਥੇ ਟੰਕਿਆ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਭਰਮ
ਕੀਤਾ। ਇਹੋ ਮਾਧੀ ਜੱਥੇ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ। ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ
ਪੁਰੀ ਦੱਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ, ਮਾਧਾ ਜਾ ਰਹੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਚਰਚ ਕੀਤਾ, ਬੀਬੀ ਕੀ ਮੱਥੇ ਤੇ।
ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੀ ਮੱਥੇ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਹਾ, ਜੀ ਮੰਗ ਕੀਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ
ਕਿਹਾ ਰਹੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਚਲਦ ਰਹਿ, ਆਰ ਚੀਥੀ, ਕੁਲਦ ਰਹ ਅਗਰੇ ਸਾਖ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਰਿਧਾ ਕਰਨੇ ਭੀ ਮਨ ਦੀ ਮੁਗਧ ਪੁਰ ਤੇਰੀ, ਉਹ
ਪੁਰ ਤੇਰੇ ਚਲੀ ਗਈ।

ਉਸ ਸਾਖ 1869 ਈ. ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਅਗਰੇ ਰੀਤ, ਜੀ ਰਿਧਾ ਕਰੇ ਤੇਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਚਲਾਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਦਿੱਤੀ।

ਆਰਾਧਨੀਏ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਆਪ ਸੰਗਤ ਦੇ ਚਰਚ ਰਖੀ ਦੇਸ-ਮੁਦੀਰ
ਪਰਾਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚੰਪ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਮੁਖਿਅ, ਆਪ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ
ਘੋੜਿਆਂ ਘੋੜੀਆਂ, ਗਤਿਅਾਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਰਹੀ ਪੰਥ-ਦੇਵ ਦਾ ਤੰਤਰ ਰਹਿਆ।
ਉਸ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਚਰਚ ਰਖੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਤਿਤ ਸੰਗਤ
ਪੰਤਾਖ ਦੇ ਪ੍ਰਚੰਪ ਕੀਤਾ। ਪੰਤਾਖ ਇਹ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕਦੇ,
ਬੰਨ੍ਹੇ ਕੁਲਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਦੇ ਆਗਾ ਦੀ ਢਾਹ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸੁਦਿਆ। ਸਾਮੀ
ਫੇਰੀ - ਫੇਰੀਆਂ ਸਾਖ ਜੇਹੀਆਂ ਦੇ ਸੁਧਦੇ ਦਾ ਅਰੰਭ ਸਾਦਿਆ।
ਆਪਣੇ ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਆਰਾਧਨਾ ਨੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤੀ

ਨੇ ਸਾਖ ਚਲਾਤ ਪਰਿਏ। ਆਪ ਆਪ ਜੀ ਰਹੀ ਸਾਖ ਸਾਖੇ ਫਿਕਰੇ ਗਈ
ਉਹ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਘੋੜੀਆਂ ਉਹ ਸੁਧੇ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸਰ। ਅੱਛੇ ਸਰਮੱਤ
ਰਹੇ। ਸਰ ਨੇਰੇ ਗੁਰਾਖ ਸੀ। ਗੁਰਾਖ ਸੰਗਤ ਇਕੋ ਹੀ ਫਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਸਾਰੇ ਇਹੋ ਦੁਨੀ ਦੇ ਗੁਰਾਖ ਸੁੰਦੇ ਮੇ ਰਹ। ਉਹ ਤੱਥ ਚੰਡ ਮੇਰੇ
ਮਨਤੀ ਕਰੇ ਰਹੇ। ਉਹੋ ਜੀ ਪਤਾ ਰੱਬੇ ਵਿ ਸਿਰ 8 ਨੁ ਸਾਖ ਦਾ ਮਾਸੁਖ ਚਲੇ
ਮਰ ਗਿਆ ਤੇ। ਉਸ ਦੇ ਪੁਸ਼ਿਮਾਨ ਮਾ ਤੇ ਕੁਰਾ ਰਹੀ ਤੇ। ਚੱਲੇ ਨੂੰ
ਸੁਧਾ ਕੀਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੱਬੇ ਸਾਰੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਫੇਰੇ ਰੱਬੀ ਰੇ।

ਸਾਮੀ ਪੁਰੀ ਗਈ ਇਹ ਚਲਦ ਰਹੀ। ਪੁਰੀਏ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ
ਕੁਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਫਰੇ ਪੁਸ਼ਿਮਾਨੀ ਦਾ ਗੁਰੀਏ ਚਲੇ ਮਾਰਿਆ ਤੇ। ਸਰਦਾਰ
ਗੁਰੀਏ ਸੀ ਕੁਰੀਆਂ ਦਾ ਰਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਾਂ ਫਿਰਾ ਸਾਖ। ਉਸ ਨੇ ਚੱਲੇ
ਸਰਦਾਰ ਮਾਰਿਆ ਤੇ। ਪੁਸ਼ਿਮਾਨੀ ਮੇਰੇ ਰਹੀ ਸੀ ਰਹਿ ਰਹੀ। ਉਹ ਦਿਸਾਪ
ਰਹੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, 'ਤੇ' ਸਰਦਾਰ ਸੀਰ ਮੇਰੇ ਸਾਖ ਨੂੰ ਜੀਰਦਾ ਚਲਾਤ।
ਰਹਿ ਰਹੇ ਗੁਰੀਏ ਰਹਿ ਮਾਰ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਭੁੱਖ-ਮੱਥਾ ਖੜ੍ਹੇ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਧਰ । ਮਾਰਾ ਦਾਖੀਆਂ
 ਮਾਰਾ ਤੇ ਤੇਰਾ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੀ ਧਰ ਧਰ । ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੀਤੀ ਸਬੰਧ,
 = ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ । ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਭੋਗ ਪੈ ~~ਜਿਸ~~ ^{ਗਲੀ} ਭੋਗ । ਦਿੱਤੇ ਭੋਗ ਸਾਧਨ ਦਾ ਚੱਚਾ,
 ਪੇੜੇ ਦੀ ਖੜ ਦੀ ਟੋਹ ਖਾਣ ਨਾ ਖਾਣਿਆ ਗਿਆ ਤੇ । ਪੁਰਖਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਾਖੀ ਤੇਰੇ
 ਸਾਖੀ ਰੱਖਾ ਕਰੀਬੀ ਤੇ, ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਉਤਰੇ ਤੇ ਆਪ ਉਤਰੇ ਵੀ । ਕਿਹਾ ਕਰੇ
 ਦਿਸ ਸੰਕਟ ਦਿੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ।"

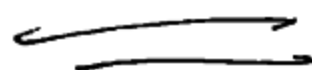
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਗਣ ਨੂੰ ਗਲੀ ਪਿਛੇ ਜੇਤੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ।
 ਉਹ ਉਥੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਿਥੇ ਘੁਮਿਆਰਾ ਵਿਗਾਪ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ । ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ
 ਉਪ ਹੋਰ ਚੰਦਰਾ ਖੜੀ ਮਾਰਾ ਟੋਹ ਰਹੀ ਸੀ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਗਲੀ ਤੇ ਉਤਰੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ^{ਉਸ ਉਤੇ ਜੇਤੂ ਪੁੱਜਾ} ਜਿਸ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਆਖੀ ਰੋ ਨਾ, ਚੱਚਾ
 ਮੇਰਿਆ ਸਾ' ਤੇਰੇ ਚੱਚੇ ਤੇ ਗਿਆ ਤੇ",

ਘੁਮਿਆਰੀ ਮਾਰੇ ਤੇ ਹੱਥ ਜੇਤੂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ, "ਜੇਤੂ ਮਾਰਾ, ਮਾਟਾ
 ਟੋਹਾਇ" ਦਿਸ ~~ਦੀ~~ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰੀ ਚਖਾਏ ।

"ਦੇਖ ਆਖੀ ਦਿਸ ਦੇ ਪੰਥ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰਿਆ ਤੇ", "ਦਿਸ ਚੋਰੀ
 ਮਾਰ ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ ।"

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਤੇ ਖੜ ਪਏ ਨੂੰ ਜ਼ਬੀਰ ਉਤੇ ਖਿਟਾ ਦਿਤਾ ।
 ਆਪਣੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਰ ਕੁਝ ਕੇ ਚਖਾਣ ਕੀਤਾ, "ਉਹ ਚੱਚੇ ਉਹ ਤੇਰੀ ਮਾਂ
 ਤੇਰੇ ਚੌਰ ਤੇ ਗਈ ਤੇ, ਉਹੇ ।"

ਕੁਝ ਚਿੰਤਾ ਚਾਅਰ ਚੱਚੇ ਆਖੀ ਮਾਰਾ ਉਠ ਕੇ ਚੱਚੇ -
 ਗਿਆ । ਉਹ, 'ਮਾਂ' ਕਹਿਣ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਿਆ । ਮਾਂ
 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾ ਖਾਣਿਆ ਤੇ ਉਹੋਂ ਦੇ ਤੇ ਕਹਿਣੀ ਤੁਰਨ ਤੇਰੇ = ਦੁਖੇ,
 ਦੋ ਜਾਤਾ ਪੀਰ ਜੇ । ਦਿਸ ਨੇ ਮਾਂ ਮੇਰਿਆ ਚੱਚੇ ~~ਜਿਸ~~ ਜਿੰਨੇ ਸੀਟੇ ਕੀਤੇ ਤੇ,
 ਮਾਂ ਗਲੀ ਚੌਰੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰੀ । ਤੁਸੀਂ ਕੁਝਿ ਨਾ ਦਿਸ ਜਾਤਾ ਪੀਰ
 ਤੇ ਦਿਸ ਜਾਤਾ ਪੀਰ ਤੇ, ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਚਖਾਣ ਕਰੇ ।"

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਪੰਥ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ / ਇਸ ਘਰੇਲੂ ਮੰਗਲ,
ਗਰਮ ਨਦੀ ਚਿਖਿਆ, ਕੁਝ ਚੁੱਠ ਲਏ ਬੋਲਦਾ / ਇਹ ਪਰਮੀ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ।

ਮੰਗਲ, ਸਾਹਿਬ ^{ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ} ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮ ਤੇ ਤੰਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ / ਉਸਦੇ
ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪਾਸਿਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ^{ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ} ਗੁਰੂ ਘਾਤ ਕਰ ਕਈ ਬੁਝਕੁਆਰੇ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਜਾਂਦੇ / ਉਹ
ਦੇਵ ਬੁਝਕੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇਵ, ਪਾਟਾ ਪਾਟ ਕਈ ਥਾਂ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਦਾ
ਕਈ ਟੁੱਟਿਆ ਕੀਤਾ / ਪੁਸ਼ਪਮਾਰ ਰਸਮੀ ਇਸ ਕਈ ਗਾਈ ਸਾਹਿਬ। ਇਹ ਥਾਂ ਚੁੱਠਦਾ
ਪਾਸ ਪਰਕਸ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕੇਵਲ ਸੀ।

ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਚੜ੍ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ / ਉਹ ਬੜੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ।
ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ / ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ
ਦਾ ਬਾਪਿਆ ਇਹ ਸੁਣਾ ਸੀ, ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿੱਖਾ ਸਿਖਾ ਕੇ ਦੇਵ / ਉਸਦੇ ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ
ਤੇ ਬੁਝਕੁਆਰੇ ਤੇ ਬੁਝਕੁਆਰੇ ਖਿਸਾਦ ਮਰਦ ਮੰਗੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਾਥ ਨਾ ਸਿੱਖ /
ਸੁਧਾ ਗਾਏ ਸਿੱਖ ਤੁਹਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਤਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਿਸ਼ਾਂ - ਮਾਗਸ਼ਿਸ਼ਾਂ
ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ। ਉਸਦੇ ਪਾਟਿਆਨਾ ਨਾਗ ਸੀਗੁਰੂ, ਟੁੱਟੀ ਦੇਵ, ਕਪੂਰਥਲ ਸਭ
ਥਾਈਆਂ ਦੇ ਗੱਏ ਕੀਤੀ / ਉਸ ਕਿੱਸੇ, ਸਾਹਿਬ ਸਾਡਾ - ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਅੰਤਿਮਤਾ ਤੀਰਥ ਤੇ। ਏਥੇ ਗੁਰੂ ਘਾਤ ਸਾਡੇ ਕਈ ਰਸਮੀ ਵਾਲੀ ਗੱਏ ਤੇ।
ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇ। ਪਰਮ ਕਈ ਮਰਦ ਕੇ।

ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਮਾਸੀਂ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ਇਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।
ਮਾਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਏ ਇਹ-ਜੇ ਕਰ, ਉਹ ਰਖਵਾਲ ਸੀ
ਦੇਵੇ।

ਸੁਧਾ ਜੀ ਉਪ ਰਸਮੇ ਸੀ - ਕੰਠੇ। ਉਹ ਪੁਸ਼ਪਮਾਰਾਂ ਦੇਵ ਗਏ / ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਕਿੱਸੇ ਦੇਵੇ ਬੁਝਕੁਆਰੇ ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ ਮਰਦ ਮੰਗੀ / ਉਹ 10 ਮਹਿਨਿਆਂ ਦੇਵ ਦੀ
ਗਏ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ-ਗਾਏ ਤੇ ਪਰਮ ਦੀ ਗਾਈ ਕਈ ਗਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਬੁਝਕੁਆਰਾ ਘਟ ਗਿਆ। ਬੁਝਕੁ ਗੁਰੂ ਘਾਤ ਕਰ ਕੇ। ਉਹ
ਗਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਅੰਤਿਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦਿੱਤੇ ਫਿਰ ਕੇ ਦੇਵਦਾ ਰੰਗੇ। ਕਾਂ - ਦਿਲ-ਸਿੱਖਾਂ
ਮਾਸ ਦਾਸੀਆਂ, ਕਿੱਸੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਸੀ ਕੇ ਉੱਠੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਸਾਹਿਬ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਰਮ ਉੱਤੇ ਕੰਠੇ ਦੇ ਕੇਵਲ ਸਾਹਿਬ। ਕੁਝ ਸੰਗੇਤ ਤੇ ਪਰਕਸ਼ਮਾਂ ਦੇਵ
ਦੀ ਤਿੱਠੀ ਪੰਦਰ। ਮਗਧਾ ਦਾ ਸਿੱਖ ਇਹ ਦੇਵ ਕੇ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਤੁੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਗੰਧ ਅਧਿਆਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਰੀ ਰੰਗ ਤੇਰੀ । ਉਹ ਮਾਰੇ ਹੱਥ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ
 ਰਹੇ, ਤੇ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰਿਖਾ ਨਾ ਦਿਸੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਵੱਡਾ, ਚੱਲਦਿਆਂ
 ਚੈਰ ਕਰੇ।

ਸਭ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਤੁਕਾ, ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਦਿਸ ਦੀ ਖਿਸਾਟ ਨੀ ਰੀਤੀ।
 ਗਮਪਾਹੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਤਰਿਸਾ ਤੇ ਗਮਿਓ ਸਾਥਿਓ ਦੀ ਬੰਦਰੀ ਦੀ ਪੀੜੁ ਭੇਰੀ।
 ਉਹ ਵਿਉਂਤ ਮੇਰੇ ਸੇ। ^{ਰਾਜ ਸਿੰਘ} ਚਾਚਾ ਜਲੰਧਰ ਸਿੰਘ ਸਪਾਹ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿੰਘ ਪਾਹ
 ਵਿਰੇ ਭੇਰੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚਲ੍ਹੇ ਪਾਹ ਚੰਦ ਰਾਜ ਰਾਜੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸਮਾਦੀਆਂ
 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਦਿਸ ਰਾਜੀ ਉਹਨਾਂ ਸਿਰ ਤੇਰੀ ਤੇ ਪਾਹ
 ਦੇ ਸਿਰਦਾਰ ਦਾ ਮਤ ਚਾਹਿਆ। ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰਾਥਾ ਤੇ ਤੇਰੇ ਰਾਜ
 ਮਾਰਿਆ। 14 ਜੂਨ 1871/ਸਦੇ ਉਹਨਾਂ ਚਾਚਾ ਜੀ ਪਾਹ ਸਦਾ ਰੀਤ ਤੇ

ਮਾਰੀ ਗਈ ਚਲ੍ਹੇ ਪਾਹ ਉਤੇ ਗਮਰ ਰਾਜ ਗਏ ਰਾਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਰਾਜੀ ਦੇ ਪਾਹ।
 ਸੁਤੇ ਰਾਜੀ ਰਸਾਈ ਸਾਹ ਪਾਹ, ਪੜ੍ਹੇ ਰਾਜੀ ਪਾਹ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸਾਇਆ।
 ਸਿੰਘ ਤਿਆਰ ਚਾਹਿਆ ਸਾਹ। ਉਹਨਾਂ ਮਾਰੇ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਰੀਤ। ਕਾਰ
 ਚੁਲ੍ਹੇ ਨਾਂ ਰਸਾਈ ਸਾਥਿ ਰਾਜੀ ਤੇਰੇ ਰਾਜੀ ਤੇਰੇ। ਚਾਚੀ ਕਾਈ
 ਮਾਈ ਤੇਰੇ।

ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਏ ਰਾਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਰਾਜੀ ਦੇ ਪਾਹ। ਉਹਨਾਂ ਉਹ ਸੇ
 ਰਾਜੀਆਂ ਰਾਜੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ। ਮਾਪ ਦਾ ਉਹ
 ਦਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾ ਰਾਜੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਪਦੇ ਰਾਜੀ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਤੇ
 ਰਾਜੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜੀ ਤੇ ਹੱਥ-ਦੱਖ ਪਾਹੇ ਖਿਸਕ ਰਾਜੀ। ਦਿਸ ਗਏ ਤੇ ਪਾਸ
 ਦੀ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦਿਸੇ ਦਿਸੇ ਸਿੰਘ ਸਾਮਰ ਰਾਜੀ ਚਾਚਾ ਰਾਜੀਆਂ,
 1. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ, 2. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 3. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 4. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 5. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ
 6. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 7. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 8. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 9. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 10. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ
 11. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 12. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 13. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 14. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 15. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ
 16. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 17. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 18. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 19. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ 20. ਰਾਜੀਆਂ ਸਿੰਘ

15 ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਜੀਆਂ ਸਦੇ ਸਾਥੇ ਸਾਥੀ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ।
 ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ। ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ।
 ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ। ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ।
 ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ। ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ ਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਪਾਹ।

ਪੁਰੀਸ ਪੁਰ-ਪੁਰੀਸ ਪੁਰੀ ਆ ਗਈ। ਯਗਰ ਦੇ ਚੱਚਰੂ' ਦੇ ਵਾਤਸ
 ਯਗਰ ਪੁਰ ਪੁਰੀਆਪੁਰ ਦੇ ਪੁਰੀਸ ਅਦਾਰਾ ਦੇ ਸਾਥੇ। ਦਿੱਤਾ ਦੱਖਰ
 ਦਰਾਰ ਚਾਇਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਸੁਰ ਤੇਰਿਆ ਉਹ ਚੰਦ ਰੁਕ ਰਹੇ ਸਨ।
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਕੁਝ ਚਰਮਾਸ ਸਨ, ਕੁਝ ਤੇਰੀਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਸ਼ਿਪ / ਪੁਰੀਸ ਦੇ
 ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਰੀ ਤੁਰੇ ਰੁੱਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਢ ਨਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਰਖੀ ਤੁਰੇ ਦੇ
 ਤੇਰ ਤੁਰੀ ਦਿਤੇ। ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਰ-ਕੁੱਟ ਤੇ ਤੁਰੀਆਂ ਦੇ ਤੁਰੇ ਮੰਨੇ ਸਨ।
 ਤਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਸ ਕੇਸ ਨਾ ਕੇਸੀ ਵਾਪਸ ਨੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਿੱਤੇ
 ਰੇਖੀ ਰਾਮਧਾਨੀ-ਕੁਰਾ-ਦੀ ਰੀਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੇਸ ਰਚਤੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਇਆ ਗਿਆ। 12 ਦਿਸਵਤੀਆਂ
 ਨੂੰ ਸੋਢ ਦੀ ਸਕਾ ਸੁਦਾਈ ਸਈ। ਸੰਸਾਰ ਕੇਸ ਦੁੱਖ ਪਵੇ ਰਗ ਰਾਖ (ਦਿ)
 ਸਜਾ ਸਿਖਈ ਸੀ ਪਰ ਸਾਰੇ ਰਿਹੇਸ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਦਾਰ ਕੁਝੀ ਸਨ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਮ ਸ਼ਿਪ, ਤੁਰੀ ਸਾਥਿਓ ਦਿੱਤਾ ਖਾਧਾ ਸਿਖਾ। ਉਹਨਾਂ
 ਦੇ ਪਿਤਾ ਚਾਦਰ ਸੱਜਾ ਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦੀ ਸੁਦਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਸਨ। ਰਾਮਧਾਨੀ
 ਸ਼ਿਪਾਂ ਚਾਦਰ ਖਾਧਾ ਚੰਦ ਰਚਦਿਆਂ। ਦਿਰ ਦਿਰ ਸੰਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਕੰਠਿਆਂ
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੀ ਦੇ ਚਾਦਰ ਕੀਤਾ, ਪਤਾ ਰੀਸ ਦਿਰ ਰਾਗ ਰਿਸ ਦੇ ਕੀਤਾ। ਗੰਧੀ
 ਦੇ ਕਸੂਰ ਸਜਾ ਕੁਸਤੁਰੀ।

ਘਾਬਾ ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਿਪ ਤੇ ਚੀਸ਼ ਸ਼ਿਪ ਉਥੇ ਚੰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ
 ਸੀ ਨੂੰ ਅਗਲ ਕੀਤੀ, ਗੰਧੀ ਦਿੱਤਾ ਗਏ ਦੀ ਰਾਖੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮ
 ਸਕਾਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਾ ਪੁਰੀ ਅਸਾਂ ਦਿੱਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਰਚ ਕੁਦਿਆ। ਸਾਰੇ
 ਘਾਬਾ ਰਹਿ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੀ ਦੇ ਚਾਦਰ ਕੀਤਾ, ਮਾਡਿ ਰਚਤੀ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਸੱਭ
 ਚੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਗੰਧੀ ਦੀ ਸਜਾ ਕੁਦਿਆ। ਪਰਮ ਰਿਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਰੀ
 ਦਰਦਾਸੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਮਾਡਿ।
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਸਤਿ-ਚਾਦਰ ਰਿਤ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਰਹੇ,
 ਸਾਥਿਸਾਥ ਪਰ ਰੀਸੇ ਰੱਗ। ਕੁਝ ਦੇ ਪਤਾ ਰੱਗ। ਉਹ ਰਚਤੀ ਦਿੱਤਾ ਸਾ
 ਪੁਰ ਤੇਰੇ ਤੇ ਰਿਤਾ, ਦੁੱਖਰ ਅਸਾਂ ਸਾਰੇ ਸਨ। ਉਹ ਚੰਦੇ ਸਨ ਰਹੇ।

$\frac{7}{4}$

NamdhariLibrary@gmail.com

ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਮ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਭਾਸ਼ਨ ਹੋਏ - ਗੱਲੀ ਗਾਈ ਜੋਗੀ ਸਰਕਾਰ
ਅਲਾਗਧਾਰ ਨੂੰ ਗਈ। ਉਹ ਮੁੱਖ 10 ਸੁਖਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੂੰ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੇ
ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਮ. ਮੰਗਲ ਲਿਖੇ ਦਿਸ਼ਾ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਵੀ ਨੂੰ ਗਈ। ਸਾਹਿਬਾਂ
ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਲਾਗਧਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਵੇਰ ਕਰਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਲਿਖੇ ਤੀਰਥ
ਪੁਰਖ ਗਮ ਨੇਰ ਤੇ। ਇਸੇ ਸੰਗ-ਜਾਗਰਾ ਕੇਵੇਂ ਰਹਿਮਾ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸੀਰਾ
ਤੇ ਤੇਰੇ ਦਿਨ ਰਹਿਮਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵੀ ਦਰਖਾਤ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਵੇ ਸੰਗਮ
ਦਿਨ ਸੀਰਾ ਤੇ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਉਤਰਾਂ ਦੇ ਸਾਜੇ ਰਾਮਧਰੀ ਪੰਥ ਦੇਵੇ।
ਬਯਾਦਤ ਦੇ ਖਤਰ ਮਤਿਮੂਲ ਤੇਲਿਆ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗਮ ਲੈ ਸਰਦ
ਸਰ। ਉਹ ਗੁਰੂ-ਗਾਮੀ ਦੇ ਗਮਾ ਸਰ। ਉਹ ਦੇਸ-ਗਮਤ ਸਰ। ਅੰਗਰੇਜ਼
ਗਮ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸਰ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਮਾ ਹਈ ਸੀਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸਰ। ਉਹਨਾਂ
ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਗਵਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰ ਦਰਤੀਆਂ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
ਦੀਆਂ ਲਿਖਾਂ ਦੇ ਕਮਾ ਹਈ ਲਈ ਸਰ ਪੁਰਖ ਦੇ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰਾਂ
ਦਿੱਤੇ ਲਈ ਸਰ ਚੱਲੇ ਪੁਰਖ ਦੇ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤਿਆਂ ਦਿੱਤੇ
ਪੁਰਖਾਂ ਲਈ ਸਰ ਨੂੰ ਵੇ ਜਾਂਦੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਦੁਰਦਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸੀ ਸਰਕਾਰੀ।

ਗਾਮਪਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ^{ਗੁਰੂ} ~~ਪੁਰਖ~~ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗਮ ਲਿਖੇ ਜੀ ਸਰ। ਉਹ
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦੀ ਪੁਰਖ ਤੇ ਪੁਰਖ ਸਿਰਕਾਰ ਕਰਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸਰ। ਉਹ
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਰ। ਸੱਖਾਂ ਸਿੱਖ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਠੇ ਕਰ ਸਰ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰ,
ਮਾਏ ਕੇਰ ਤੇ ਮਾਏ ਕੇਰ ਤੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੇਰੇ ਕਰਦਿੱਤੇ
ਸੀ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਪੁਰਖ ਸੁਖਿਆਂ, ਸੇਵਕ ਤੇ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਅਲਾਗਧਾਰ ਨੂੰ ਚੇਰੇ ਕੀਤਾ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਤੇਲਿਆਂ ਦੇ
ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪੁਰਖਿਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ

ਜੋ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੇਰੇ ਕੀਤੀ ਲਈ ਸਰ ਕਰਦੇ।

ਲਾਠੀ ਮੱਠੇ ਅੰਤਮਾਰ ਦਾ ਰੋਗ ਕਰ ਰਹੀ ਠੀਆ। ਇਹ ਦਿੱਤੇ ਟਾਪੂ
 ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਸ ਦਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾ ਤੇ। ਇੱਥੇ ਜਾਇਦਾ ਜਾਨਾ ਗਈ ਜੋ
 ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੀਦਾ ਤੇ। ਇੱਥੇ ਖਾਣਾਕਾ ਮੱਠੇ ਤੇ ਜਾਣਾ ਚੰਦੇ ਉਤਰਾਂ ਦੀ
 ਦੱਖ ਭਾਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂਦਾ।

ਇੱਥੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਠ - ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਂ - ਕੋਰ ਜੀ। ਉਸਦੇ
 ਕਰਮੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰਹੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜੀ। ਦਾਇਮ-ਗੰਢ
 ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਉਹ ਸਮਾਜਕ ਨਾ ਹੋਣੀ ਜੀ। ਕਰਮੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਤਾ
 ਕਿ ਸਾਧਨਾਂ ਅੰਤਮਾਰ ਅਹਿੰਸਾ। ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤੇ ਹੋਣੇ ਦੇ ਚੰਦ ਮਿਲੇ ਅਧਰ
 ਕਰ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਜੀ ਜੇ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ-ਮੰਦਰ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਹੋਵੇ
 ਜੀ।

ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ਕਰਮੇ ਦਾਪਸੀ ਪੁਰੀ ਜਾਇਦਾ ਤੇ ਚੰਦਰ ਰਹੀ।
 ਉਸਦਾ ਮਗਰ ਰਹਿੰਦਾ ਰਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਂ ਦੀ ਆਇਆ। ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਉਤਰ ਉਸ
 ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਮਿਲਿਆ। ਪਾਠ ਦੇ ਕਰਮੇ ਜੀ। ਉਸ ਤੇ ਨਾਪਸੀ ਪਾਠ ਕਰਮੇ
 ਮਾਧ ਕੇ ਉਸਦਾ ਦਿੱਤੇ ਪਾਠ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਜਾਇਦਾ ਦੇ ਪਾਠੀ ਹੋਣੇ ਤਿਹਾਪਿਸ।
 ਉਹ ਹਰੇ ਹਰਾਰ ਤੇ ਮਿਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਮਾਧ ਦੇ ਲਿਖੇ ਦੇ ਕਰਮੇ ਮਾਧ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸ
 ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਉਤਰ ਕਪੜਾ ਚੰਦ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾ ਜਾਨਾ ਗਈ
 ਕਰਮੇ ਦਿੱਤਾ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਪਤਾਕ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਮੇ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਪੁਰ
 ਜਿਸਦਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗਈ ਉਹ ੬ ਫਰਵਰੀ 1877 ਈ.
 ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ।

ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਮਾਧ ਰਹੀ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ
 ਦਿੱਤਾ ਮਿਲਿਆ।

ਅੰਤਮਾਰ ਟਾਪੂ ਦਿੱਤੇ ਲਿਖੇ ਦੀ ਪਾਠ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਾਪਤਾਕੀ
 ਲਿਖੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਦੀ। ਉਸ ਦੇ ੨ ਚੁੱਕਾ ਸਾਧਨ
 ਮਿਠੇ ਦੇ ਮਗਰ ਦੀ ਪਾਠ ਕੀਤੀ ਸਾਧਨ ਮਾਧ ਰਹੀ। ਇੱਥੇ ਪਾਠ
 ਮਾਧਾਕਾਰ ਪਾਠ ਗਈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਕਰਮੇ ਦੇ ਮਾਧਾਕਾਰ ਪਾਠ ਦਾ
 ਦੁਆਰਾ ਮਾਧ ਮਿਲਿਆ ਤੇ।

ਨਵੇਂ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਧਨ ਮਾਧ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਦੱਸਾ ਸਾਧਨ
 ਸਾਧਨਾਂ ਮੱਠੇ ਉਸ ਦੇ ਅਹਿੰਸਾ ਤੇ। ਉਸ ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ

ਨੂੰ ਚੰਦਰ-ਤੀਰਥ, ਚੰਦਰ-ਚੰਦਰ, ਚੰਦਰ-ਚੰਦਰ, ਚੰਦਰ-ਚੰਦਰ ਤੇ ਪ
ਚੰਦਰ-ਚੰਦਰ।

ਮਫਿਰਤੁ ਜੀ 33-ਫਿਰਤੁ ਮਾਦ। ਉਹਨਾਂ ਜੱਪ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਿਓ,

ਆਪਣਾ ਭੁੱਖ ਪਾਇਆ ਭੁੱਖਿਆ, ਮਾਰ ਨਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਮਾਰ।

ਨਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੇ ਪਉੜਾ 24 ਚੁੱਕੇ ਦੇ ਮਾਰਿਆ।

ਪਉੜਾ ਮਾਰਦੇ ਨੂੰ ਜਾ ਰੱਖਾ। ਮਾਰਦੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਭੁੱਖੀਆ।

ਨਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਫਿਰਤੁ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਥ
ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ।

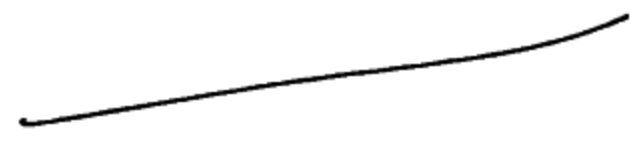
ਮਫਿਰਤੁ ਜੀ ਚੰਦਰ ਨੀਲਾ, ਜੱਪ ਮਾਰਿਆ।

ਕਾਫ਼ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਚੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

੪੩
ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੇ ਮਾਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਤੇ ਰਾਜਿਆ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ
ਫਾਂਸੀ ਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਮਾਰ ਦੇਖ-ਦੇਖ ਚੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਘੇਰ
ਕੀਤਾ ਸਾਡੀ।

ਮਫਿਰਤੁ ਜੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਗਤ ਕੇਸਰੀਆ ਮਿਲਾ।

ਸਭਾਸ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਰੂ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚਾਰੀ ਮੁੰਡੇ 2-2, 3-3
ਨਕਰੇ ਦੇਖ-ਦੇਖ ਚੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਘੇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਈ
ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਮੀ। ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਮਫਿਰਤੁ ਜੀ ਦੇ ਸਿੰਘ
ਨਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਰੀ ਤਾਂ।

ਸਭਿਅਤਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਰਫ਼ ਮਨੁਸ਼ਾਬ ਚਰਚਾ
(ਮਥੇ-ਮਾਰ) ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀ
ਅਫ਼ਵਾਜ਼ੀ ਮਾ ਸਰਕਾਰ / ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚੀ ਮਾਫ਼ਿਅਾ ਤੋਂ
ਪੁਰ ਮਨੁਸ਼ਾਬ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਾ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਮਾਫ਼ਿਅਾ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਚੀ
ਹੋਰ ਸੀ ਸੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦਿੱਤਾ। (ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਇਸ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਮਾ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸਰਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਮਾਫ਼ਿਅਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸੀ ਰਾਜਿਆ ਸੀ। ਏਥੇ ਦਾ
ਰਾਜ-ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਮਾਪ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਮਾਫ਼ਿਅਾ / ਮਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਰਾਹੀਂ ਸੇ
ਮਾਪ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੀ, ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਾਫ਼ਿਦੀ ਰਾਹੀਂ ਮਾਫ਼ਿਅਾ।
ਏਥੇ ਇਹੋ ਬੰਗਾਲੀ ਸਿੰਘ ਇਹ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ, 1862 ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ
ਮਾਪ ਸੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਚਰਚਾ ਚਰਚਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਰਾਜਿਆ ਸੀ
ਸੀ। ਉਹ 1862 ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਰਾਜ ਸੀ। ਉਹ ਬੰਗਾਲ ਦੇ
ਉਹ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਇਹ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਸੀ। ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ
ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਮਾਫ਼ਿਅਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੰਗਾਲ ਦਿੱਤੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਰਾਜਿਆ ਸੀ।
ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਸੀ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਪ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਾਹੀਂ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸੇ ਉਹ।
ਬੰਗਾਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਮਾਪ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਮਾਪ ਦੇ ਕਿਸ
= ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਇਹਨਾਂ ਬੰਗਾਲੀ ਸੀ ਇਹ ਸੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ। ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਘ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਕੇ ਉਹ ਦੇ ਕੇ
ਦਿੱਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਮਾਪ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਘ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਉਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਦਿੱਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ / ਉਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

Dell Knowledge Base

Why does the Dell™ PowerEdge™ Expandable RAID Controller (PERC) 3/DC report "Warning: Battery Voltage Low"?

Problem

The PowerEdge Expandable RAID Controller (PERC) 3/DC may report a **Warning: Battery Voltage Low** message during the Power On Self Test (POST) or in the battery status in the System Setup (BIOS).

Discussion

During POST, the PERC 3/DC controller may display this voltage message even after restarting the operating system. If the system is rebooted, this condition may reoccur.

There are 2 separate issues that can cause this condition:

- If a system experiences an unexpected shutdown, data in the cache can consume the battery energy and require a recharge. This condition may be observed on new systems.
- The firmware is checking the battery register value prior to it stabilizing during POST and reporting a false low voltage condition.

Solution

Check the battery status in the BIOS to determine whether the battery is low in energy or is falsely reporting a low charge.

1. To check the battery status, press the <Ctrl> + <M> keys at the same time during the boot process to enter the BIOS.
2. Select **Objects** and then select **Battery Information**.

If the voltage is reported as **Low**, leave the system in the BIOS menus for 10 minutes. The Battery Information voltage will then either be listed as **Good**, if the low charge report was false, or the Battery Information will display **Fast Charging in Progress** if the battery does require and begins charging.

Keywords for this Document:

4832 | battery | PERC |

Details

Document Type:
Technical Tip

Document Number:
TT1056693

Release Date:
1/17/2002

▷ Optimize for Printing
▷ E-Mail This Link

Feedback

This document...

- ☐ helps resolve my question or problem.
- ☐ applies to my question or problem but does not resolve it.
- ☐ does not apply to my question or problem.

[Submit](#)

ਇਹ ਦੱਸੇ ਪ੍ਰਾਮਾਣਿਕ ਸਨ। ਮੁੱਢਲੇ
ਦੀ ਸੰਘਾਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚਾਰੀ
ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ
ਜਾਂਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਜਾਂਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਕੁੰਨ ਪੁਸ਼ਿਮ, ਕੋਈ ਸਿਰਫ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਿਲਦਾ
ਨਹੀਂ ਮਾਫ਼ਿਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰਾਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ
ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟੀ ਨਾ ਚਾਹੁਣਾ ਤਾਂ। ਜਾਂ ਕੋਈ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮਿਤ ਹਿੰਦੀ ਦਾ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ।

ਮੇਰਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਕਦੇ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚਾਹੁਣੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਜਾਂਦੇ। ਉਹ ਨਾਨੂ ਸਿੰਘ ਨਾਨੂ ਮੱਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਾਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਮੀ
ਮਾਫ਼ਿਦਾ ਹਿੰਦੀ ਸਿਰਜਣੇਗਾ (ਜਿਸੇ ਕਾਮ) ਨਾਨੂ ਨੇ ਕਦੇ ਚਾਹੁਣੇ ਸਨ।

ਮੇਰੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਾ ਦਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਦੰਦੀ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪਾਠ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਸੇਵਾ ਦੇ
ਕਦੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਖੀ ਉਹ ਸੰਗ ਦੀ ਕਾਫ਼ਿਦਾ ਨਹੀਂ
ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਪੁਸ਼ਿਮ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਕਾਮਾਂ ਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਿਮ ਸੀ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਮਾਂ ਤੇ
ਕਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਕਦੇ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ
ਜਾਂਦੇ ਦਾ ਕਾਫ਼ਿਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੰਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ ਦੇ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਪਾਠ
ਕਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਸਿਰਫ਼, ਕਾਮਾਂ ਕਦੇ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਕਾਮਾਂ ਦੇ
ਕਾਫ਼ਿਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੱਖੀ ਤੇ ਸੰਗ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ ਨੂੰ
ਸਰਕਾਰੀ ਕਦੇ। ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਮਾਂ ਸਰਕਾਰ। ਮੇਰੇ ਸਿਰਫ਼
ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਦੇ। ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ ਨੂੰ ਕਾਮਾਂ ਉਹ ਕਾਮਾਂ ਦੇ
ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਾਂ ਹਿੰਦੀ। ਉਹਨਾਂ
ਕਾਮਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਦੇ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਪਾਠ ਤੇਜ਼ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੇਰੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ
ਮੇਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਮਾਂ ਦੇ ਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਦੇ

ਪ੍ਰਥਮ ਪਦ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ। ਦੱਸ ਦੇ ਚੰਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਭਿਵੰਸ਼ਨ।
ਉ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰੀਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ੩।

ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਮੁੜੇ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾ ਮੰਗ ਦਿਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ
ਕਿਤਾ ਤੂੰ ਪਰ ਮਥੂਤ ਦਿਨ ਨਹੀਂ। ਮਥਾ ਮਥੂਤਾਂ ਬਿਰਾ ਕਰ ਮੰਗਦੀ। ਜੇ
ਤੂੰ ਸੱਚਾ ਤੇ ਇਸ਼ਾ ਸਰਕਾ ਤੂੰ ਛੱਡੇ ਦੇਵੀ। ਉਹ ਸਮਝ ਲਿਆ ਦੀ ਸਜਾ
ਮਥੂਤ ਕਾ ਦੇਵੀ।

ਮੁੜ ਮਥੂਤ ਬਿਰਾ ਸਮਝ ਚਾਭੇ ਮੇਥੂਤ ਹੋਗਾ। ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਮਥੂਤ
ਤੇ ਕਾਠਰ ਕਾਠਰ ਹੋਗਾ। ਉਹ ਚੰਦਰੀਆਂ ਮਥੂਤਾਂ ਕਰ ਹੋਗਾ। ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਸਮਝ ਲਿਆ ਪੁਛਣ ਆਏ ਕਿਸੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ
ਮੁੜੇ ਨੂੰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮਾਨੂੰ ਦਿਰ ਬੰਦਾ ਤੇ ਸੰਘਾ ਹੋਈ ਸਦੀ ਤੇ।" ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਕੇਵਲ
ਸੀ।" ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਥੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪੁਛੇ ਨੇ ਦੱਸਣਾ ਸਗੋਂ।

ਮੁੜੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਗਾ। ਉਹ ਚੰਦਰੀਆਂ ਦਿਰ ਮਾਂ ਗਿਆ। ਉਹ ਮਥਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਹੋਗਾ, "ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕਰ ਦੇ ਤੇ।" ਮਾਂ ਲੀ ਸਾਵੰਗ। ਮਾਂ ਦੇਵੀ
ਹੋਗਾ। ਜੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੇ ਮਾਂ ਦਾਦੀ ਮੁਤ ਲਾ ਮੁੜ ਦੇਵੀ।" ਉਹ
ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਆਨੰਦ ਹੋਗਾ ਜੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਦੋ ਸਮਝ ਲਿਆ।
ਦੇਵੇਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਮਥੂਤਾਂ ਤੇ ਮਥੂਤ ਹੋਗੇ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਨੇ ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਕਿ ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ
ਹੋਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਕੀ ਕੀ ਕੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਥਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸਮਝਦਾ ਕਿਸੇ
ਮਥਿਗੁਰੂ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਮਥੂਤ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ। ਮੁੜੇ
ਨੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਸਰ ਦੱਸ ਲਿਆ। ਉਹ ਮੁੜੇ ਤੇ ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਜੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝ ਲਿਆ, "ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਤੇ ਸਮਝ ਤੇ।"
ਕਾਠੇ ਜਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਨੇ ਕੀ।"

ਮੇਰੇ ਅਫਸਰ ਪਤਿਕਾਂ ਦੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਈਆਂ ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸ
ਜੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਉਹ ਕੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮਝ
ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਮੁੜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕਾਠੇ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਪੁਛ ਲਿਆ।"

ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਫਸਰ ਕਾ ਮੁੜੇ ਮਿਲਣ ਉਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾ ਕਿਸੇ ਜੀ।
ਮਥਿਗੁਰੂ ਜੀ ਉਥੇ ਮਿਲਣ ਮੇਰੇ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਉਸ ਸਮਝ ਲਿਆ-ਕਾਠੇ ਤੇ।
ਮੇਰੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਦੇਵੇਂ ਦਿੱਤੇ।

1. ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਦਾ ਮਾਖਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਤਾਂ
 2. ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਘੱਟ ਫਿਰਦੇ। ਜੇ ਲੋਕ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸੋਚੋ ਹੋਣ।
 ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀ ਪੀਯੋ। ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ। ਏਥੇ ਚੰਗੀ ਚੰਗੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਿਲਦੀ।
 ਮੇਰਾ ਮਿੱਥਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸੁਖਾ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ ਮਿੱਥਾ, ਮੇਰੀ ਕੰਧਾ ਹੈ।
 ਇਹ ਪੰਕਾਚੀਆਂ ਦਾ ਸੁਣ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਕਾ-ਚੁਕਾ ਰੋਗ ਤਾਂ ਸਗਰ ਪੋਥਾ।
 ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੇਰੀ ਪਤੀਆਂ ਕਾਹ-ਗੀਆਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਫ ਪਥ ਤੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਥਾ ਪਥ।
 ਮੇਰੀ ਪਥਾ ਦਾ ਤੁਹਾ ਸੇਧ।

ਇਹੋ ਦਾ ਮਾਂ ਪੁੱਤੁ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਮੈਥਿਲਾਂ ਉਹ ਮੇਰਾ ਦਰਸਾ
 1. ਚੰਗੀ।

ਮੇਰਾ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਿਆਂ ਮੇਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਿੱਥਾ ਹੈ
 ਪੰਕਾਚ ਦਾ ਸੋ ਮਿਲਦਾ ਮਿਲਦੇ ਤਾਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੰਕਾਚ ਚਿੱਠੀਆਂ
 ਬੰਨ੍ਹਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਦੀ ਪਥਾ ਹੈ। ਰਸਮ-ਰਸਮ, ਕਾਨ੍ਹ, ਚਿੱਠੀਆਂ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ
 ਤਾਂ। ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਕੇਵਲ ਹੈ।

“ਸੀ ਇਹ ਬੁੱਠ ਕੇਵਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਿਆ। ਉਹ ਤਾਂ
 ਪਥਾ ਦੀ ਕੁਝੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ।”

“ਤੁਸੀਂ ਸੀ ਇਹ ਬੁੱਠ ਕੇਵਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਸਭ
 ਦੰਦਾ ਤਾਂ। ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ।” ਮੇਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮੇਰਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਥੀ ਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਮੇਰੇ ਗਿਆ। ਉਹ
 ਧੰਨ ਨੂੰ ਤੁਹਾ ਪਥੇ। ਗਾਇਬ ਨੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾ ਚਕਰਾਂ ਮਾਧੀ ਮਿਲਿਆ।
 ਉਸ ਦੇ ਪਥਾ ਦੇ ਸਾਥ ਉਹੀ ਕਿਹਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਸਭਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨ੍ਹ
 ਪਥਾ ਤਾਂ। ਮੇਰੇ ਮਿੱਥਾ ਨੂੰ ਤੁਹਾ ਕਾਹੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਉਚੀ ਕਿਹਾ,
 “ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾ ਸਭਾ ਕਹਿੰਦੇ ਕੇਵਲ ਦਾ ਆ।”

ਸੁਧਾ ਚਕਰਾਂ, ਮੇਰੇ ਦਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸੀ। ਉਸ ਸਭਾ ਕੁਝੀ
 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦਾ ਸਭਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਧੰਨ ਦਿੱਤੇ ਮੇਰੇ ਮਿੱਥਾ। ਉਸ ਦੇ
 ਮੇਰੇ ਮਿੱਥਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮੇਰੇ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਿੱਥਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮੇਰੇ
 ਦਿੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਮੇਰੇ ਚਾਹੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ
 ਮੇਰੇ। ਕਿਹਾ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ, ਮੇਰੇ, ਮੇਰੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮੇਰੇ। ਉਸ ਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ
 ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ।

1
ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, - ਤੂੰ ਖੁਫ਼ਰਾ ਜਾਇਗਾ। ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ
ਕਰਾਏ। ਤੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰਾ ਕੇਰੇ। ਰਾਤ ਪਛਾਉਣੀ ਜੀ 1-1-1
ਦੇਖਾ ਕੇ, ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਕੋਈ ਖੋਲ੍ਹ ਪੀੜ ਨੇ ਰੋਣੀ ਤੁਝ
ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ।

ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਖੁਫ਼ਰਾ ਹੈ ਜਿਸ। ਉਸ ਵਾ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਤੇਰੇ। ਮੇਰੇ
ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜੀ ਵਿ ਉਹ ਇਹ ਪਾਪ ਕਰੋ ਚਲ ਜਿਸ।
ਮੇਰੇ ਮੁਖੜਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸੇਖੁ ਕੇ ਦਿਸ ਜਿਸ।

12

ਬਹੁਮਾ ਦਾ ਦਾ ਦਿਰ ਜੁਲੀ ੩ ਮਹੀਨੇ / ਦਿਸ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸੰ ਚਰੇ
 ੩ / ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਗੱਲ ੩ ਦਿੱਤੀ ਦਿ ਸਾਤ੍ਰਕਾ ਗੱਲਾਂ ਸੀ / ਉਸ ਦਾ
 ਸੀ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੀ / ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਾਮੀਰ ਸੀ / ਸੁਕਾਮ ਦਾ ਵੀ ਹੋਣਾ
 ਸੀ / ੨੦ ਮੇਰੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪਿਆਰ ਸਾਰੇ ਗੱਲ ਰਹੇ ਸੀ / ਉਹ ਰਹੀ ਹੋਣਾ
 ਸੀ ਸੀ ਰਾਜੇ ਆਪਣੀ ਮਾਮੀਰ ਉਹ / ਜੇਕਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸੁਰੇ ਰਾਜੇ
 ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕੀਤੀ ਹੈ /

ਮੇਰੀ ਮਾਮ ਸਾਤ੍ਰਕਾ ਉਦਾਸ ਗੱਲਾਂ ਸੀ / ਦਿਸ ਦਾ ਕਾਮ ਦਿਸ
 ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਪਾਸ ਮੇਰੇ ਰਾਜੀ ਸੀ / ਮਾਮ ਮੇਰੇ ਦੁਸਤ ਉਸ ਨੇ
 ਦਿੱਤੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਦਿੱਤੇ-ਦਿੱਤੇ ਰਾਜੇ ਮੇਰੇ ਦਿਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ / ਪਰ ਉਸ ਦੀ
 ਮੇਰੇ ਦਾ ਪਾਸ ਪੁਰੀ ਦਾ ਹੋਣੀ / ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੁਆਹੀਆਂ ਦੀ
 ਰੋਜ਼ੇ ਸੁਰਾ ਦਾਹੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮਾਮੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਰਾਜੀਆਂ
 ਸਨ / ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਦਾ ਹੋਣੀ ਪਾਸੀ ਸੀ /

ਦਿਸ ਦਿਸ ਮੇਰੀ ਮਾਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਕਿ ਮਾਮੇਰੀ ਦਿਸ
 ਨਵੇਂ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਮਾਮੀਆ ਹੈ / ਉਹ ਪੰਨਾ ਸੀ ਸਿੱਖ ਹੈ / ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੋਣੇ
 ਉਹ ਨੇ ਦਿਸਾਨਾ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਚੰਦਰੀ ਰਾਜੇ ਹੈ / ਉਸ ਨੇ ਦਿਸ
 ਜੰਦਰ ਦੀ ਹੈ /

ਉਸ ਨੇ ਪੁਰਖਿਸ ਦਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਉਹ ਰੋਣੀ ਹੈ
 "ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਮਾਮੇ ਪਤਾ / ਪਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਿਸ ਰਾਜੇ ਸੀ / ਦਿਸ ਚਾਰੇ
 ਸਾਹ ਰਾਜੇ ਦਿਸ ਚਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਸੀ / ਦਿਸ ਸਾਰਾ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ
 ਸੀ / ਰਾਜੇ ਪੁਰਖਿਸ ਰਾਜੇ ਹੈ / ਮੇਰੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ
 ਮਾਮੀ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਹੈ / ਦਿਸ ਪੁਰਖਿਸ ਮਾਮੇਰੇ ਰਾਜੇ / ਪੁਰਖਿਸ
 ਦਾਸੀ ਦੀ ਸਾਤ੍ਰਕਾ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਪੁਰਖਿਸ ਮਾਮੇਰੇ ਸਨ / ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰੇ ਰਾਜੇ
 ਉਸ ਦੇ ਪਤਾ ਸੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ /

ਮਾਮੇਰੀ ੧। ਮਾਮੇਰੀ 1880 ਈ. ਨੂੰ ਮਾਮੇਰੀ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ
 ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਸਨ / ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਰਾਜੇ ਸੀ /

5

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਪੁਨਿਸ਼ ਪਾਇਆ ਤੇ ਇਕ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਖ ਸਾਡੀ
ਬੋਝ ਨੀਲੀ ਸੀ ।

ਸ਼ਹੀਦ ਸਾਹਿਬੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਏ
ਮੌਜੇ ਸਨ । ਉਹ ਪੰਨਾਚ ਕੇ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਸਨ । ਕੋਈ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਿੱਖ
ਸਾਹਿਬੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੇ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰੇ ਸਨ । ਉਹ ਸ਼ਹੀਦੂ ਜੀ ਦੇ
ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਪੰਨਾਚ ਸਾਂਝੇ ਸਨ । ਉਸ ਦੀ ਸਖਤ ਕਰਵਾਈ ਖਾਂਦੀ
ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ । ਇਸ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਉਤਰਾਪ ਦਿਖਾ ਸੀ ।
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਘਰ
ਦੇ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਮਾਉਂਦੇ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਪਰ ਸਗੋਂ ਸਾਧਨ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇ ਸਗੋਂ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਾਧਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਨਾ ਕਰਵੇ ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੇ ਘਰੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਕੇ
ਕੀਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ । ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਸਗੋਂ
ਦੀ ਸਗੋਂ ਦੇ ਕੇ ਖਾਂਦੀ ਬਣਾਈ । ਇਕ ਤੁਝ ਦਿ ਤੇ ਦੁੱਖੀ ਸਗੋਂ ।
ਅੰਤਰ ਸਗੋਂ ਸਗੋਂ ਦੇ ਤੇ ਦਿਖਾ ।

ਇਕ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਗੋਂ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ
ਸਗੋਂ ਦੀ ਸਾਧਨਾਂ ਸਗੋਂ ਸਗੋਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਸਗੋਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਸਗੋਂ
ਸੀ । ਉਸ ਨੂੰ ਕਿ ਹੀ ਦਿਖਾ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ ਸਿੱਖ ਸਾਧਨਾਂ
ਤਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸਾਂਝ ।

ਸਗੋਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲਾਂ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਦੀ ਇਕੋ ਛੋਟਾ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ । ਕਿਸੇ ਪੰਨਾਚੀ
ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਉਂਦੇ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਉਹ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ
ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪਾਠ ਪਾਠ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ । ਸੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਮਾਉਂਦੇ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀ ।

ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸੀ ਸੀ । ਉਸ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਨੂੰ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੱਖੇ ਆਉਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿੱ ਜਿਥਾ ਪੈ
ਹੋ ਸਿਖ ਵੇ ਰਿਹਾ, = ਹੁਣਦਾ ਹੀ ਮੈਂ ਮਾਨਸਾ ਸਾਨ ਲਿਖ ਹੋ ਸਿਖ

ਸਰਦਾਰ ਭੀ ੭੧੪
"ਤੂੰ ਪਹਿਲਾ ਵੀ ਆਇ ਰਿਹਾ, ਤੂੰ ਰਿਹਾ ਆਇ?" ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਤੂੰ ਦੱਖਿਆ ਹੈ
ਹੁਣਦਾ ਕਿਸੇ ਜੀ ਪਰ ਜਿਥਾ ਹੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ
ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਕੇ ਚੜ੍ਹੀ ਅਖੀਰ ਹੀ ਰਾਹ ਕਿਹਾ, ਜੀ ਮੈਂ ਘਰ ਵੀ
ਕਾਟੇ ਚੜ੍ਹਾ ਅਖੀਰ ਤੇ ਪਰ ਮਾਨਸਾ ਤੇ। ਮੈਂ ਵੀ ਮਾਨਸਾ ਤੇ। ਕਿ
ਕੋਈ ਗੁਰੂ-ਮਾਨਸਾ ਆਇਆ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੋ ਗਈ ਅਨੁ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਰੱਖ
ਇਹ ਮੇਰਾ ਮਾਨਸਾ ਦਾ।" ਇਹ ਕਹਿ ਪਾਏ।"

ਜਿਥਾ ਮਾਨਸਾ ਮਾਨਸਾ ਕੀ ਪੰਥੀ/ਉਸ ਕਿਸੇ, ਜਿਥੇ।
ਮੈਂ ਜੀ ਮਾਨਸਾ ਤੇ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ਤੇ ਰਿਹਾ। ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ। ਅਖੀਰ
ਮਾਨਸਾ ਜੀ ਮਾਨਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ਤੇ।"

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ਦੇ - ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੱਖਿਆ
ਕੋਈ ਮਾਨਸਾ ਮਾਨਸਾ ਜੀ/ਹੁਣ ਮਾਨਸਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਜੇ
ਜਾਂ ਦੇ ਦੱਖਿਆ ਵੀ ਮਾਂ ਪੰਥੀ ਮਾਂ ਕਰੁ ਗਿਆ। ਮਾਨਸਾ ਲਿਖ ਨੇ
ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਮੁਹਿਮਾਂ ਤੇ ਪੁਛਿਆ, = ਕੌਣ?"
"ਜੀ ਮਾਨਸਾ ਕੌਣੀ ਤੇ।"

ਇਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਦੱਖਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਿਲਾਸੇ ਮਾਂ
ਮੈਂ ਮਾਨਸਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਸਾ ਜੀ ਦੇ ਦੱਖਿਆ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ
ਦੱਖਿਆ। ਉਸ ਵੀ ਮਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਦੱਖਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਾਨ
ਪੁਛਿਆ ਤੇ ਉਸੇ ਮਾਨਸਾ ਕੌਣੀ, ਜੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਨਸਾ ਤੇ ਮਾਂ
ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦੱਖਿਆ। ਪਰ ਉਸੇ ਵੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦੱਖਿਆ ਤੇ। ਉਸੇ ਕੇ ਪੁੱਤਰਾਂ
ਦੀ ਦਾ ਦੱਖਿਆ।"

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੱਖਿਆ ਕੌਣੀ, ਕੌਣੀ ਤੇ ਦੱਖਿਆ।
ਜੇ ਮਾਂ ਮਾਂ।"

ਉਸ ਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੌਣੀ ਦੇ ਦੱਖਿਆ। ਉਸ

1 ਅਪਰੀ ਨੂੰ ਸਾਭੀ ਗੱਲਾਂ ਵਜੀ ਤੇ ਉਥੇ ਜੇਕਰ ਕਰਾ ਲੀਆ।

ਅਸਾਂ ਸਿਰ ਸਾਤੁਕਾ ਤਿਸੇ ਪਰਮ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ 15 ਖੋਲ੍ਹੇ ਆਇਆ।
ਕਾਏ ਅੱਥਾ ਏਨੇ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਅੱਥੇ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ। ਦਾਸ ਦਿਅਸਰ ਜੀ ਮਠਿਜੇ
ਯੀ ਥੀਥੀਆਂ ਵੱਲੇ ਰਿਘਾ-ਦਿਸੀ ਨੀਜੀ ਕੇ ਚਕਰ ਰੀਝ, 2 ਫਿਰਾਂ
ਕੋਂ ਘਰ ਕੇ ਕੇ ਖੜਕੇ ਤੇਫੇ ਤੇ ਦਿਸ ਘਰ ਇਥੇ ਖੜਕਾ ਤੇਫੇਗਾ। ਜਾਓ
ਖਰੁ ਕਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ।"

ਅਸਾਂ ਸਾਧ ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਕਰ ਪੂਰੇ ਤੇਫੇ। ਸਾਰੇ ਸਾਰੇ
ਦਿੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿੱਖਾ ਰੀਝੀ ਤੇ, ਸਾਤੁਕਾ ਰੀਝੀ
ਸੁਆਈਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਕਰਾ ਗਈ ਤੇ। 15 ਤੇ ਪਲਿਸਾਂ ਦਿਸ ਕੇ ਫਿਰਾਂ ਦੇ
ਕਰੇ ਦਿਖਾ ਰਹਾਏ। ਉਤਰ ਚਕੇ ਪੁਰਾ ਪਾਠ ਕੀਤੇ ਤੇ ਪਾਠ ਤੇਫੇਤ
ਕੇ ਸਾਧ।"

ਸਾਤੁਕਾ 5 ਚੱਲੇ ਤੇਫੇ ਚਾਮਰ ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਕਰੇ ਦਿੱਖੇ ਗਏ
ਤੇਫੇਆ ਤੇ ਸੁਕਸਾਨਾ ਰੀਝੀ। ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਆਮਰ ਚਕਰ
ਰੀਝੀ = ਇਹ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਤੇਫੇ ਕਰਾ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਤੇ।"

= ਦਾਸ ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪਣੇ ਤੇ, 15 ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਥਾਂਈ ਪੱਕੇ
ਖਾਧੇ ਤੇ। ਅੱਥੇ ਸਦਾ ਰਾਧ ਚਾਏਗੇ ਤੇ। ਮਾਂ ਰੀਝੀ ਕੀਤੁਆ ਯੀ।"

ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਚੁਪ ਰਹੇ। ਹੋਰੀ ਰਾਧ ਸਾਤੁਕਾ ਦੇ ਫਿਰ ਅਕਾਲ ਰੀਝੀ
ਅੱਥੇ ਆਪ ਦੇ ਸੰਗ ਰੀਝੀ ਕਰਾ ਪਲਿਸਾਂ ਵਜੀ ਚੱਪੀ ਛੱਡ ਕਾਂਦਾ ਤੇ। 15
ਦੇ ਰੀਝੀ ਦੀ ਛੱਡੇ ਸਾਂਦਾ ਤੇ। ਸਾਤੁਕਾ ਰਾਧ ਅੱਥੇ ਹੋਰੇ ਦੀ ਕਰਾ ਰਹੇਗਾ।"

ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜੀ ਦੇ ਦਿਦਰਾ ਕਰੇ ਦਿਤਾ। ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਤੇਫੇ
ਅਤੁਸਾਰ ਉਸੇ ਪੱਕੇ ਮਾਧ (ਕੇ ਤੇ ਰੁਇਝ) ਅਸਾਂ ਪੰਨਾ ਕੇ ਗੁਰੀਝੀ ਨੂੰ
ਰੀਝੀ ਕਰਾ ਦਿਤਾ। ਇਹ

ਸਾਤੁਕਾ ਆਪ ਤੇਫੇ ਚਾਮਰ ਚੱਪੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਕੇ ਸਾਤਿਗੁਰੂ।
ਆਪ ਤੇਫੇ ਅਤੁਸਾਰ ਤੇ ਸਾਤੁਕਾ ਦੀ ਦਿਸਾਨੁਤਾ ਰਾਧ ਅੱਥੇ ਰਾਧ ਸਾਂਦੇ,
ਸਾਰੇ ਸਾਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗ ਤੇਫੇ ਰੀਝੀ।

13

ਮੀਤਾਂ ਸਿੱਖ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੁੰਦੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹਦੇ

1/5

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤਿਮੁਖ ਨਹੀਂ ਸੀ/ ਉਹ ਸਾਨੂੰ
ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਿਖ ਕਰਨ ਦਿੱਤੇ ਉਸਦਾ ਹਰ ਉਪਾਅ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਚੋਰ-ਛੱਪੀ
ਦੇਖ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। (ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਖੋਗੇ
ਰਾਪੁ ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ।

ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪਾਉ ਉੱਤੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ
ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਾਨੂੰ ਮੰਨ-ਨੇੜੇ ਤੇ ਪੱਠੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ
ਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੁੰਦਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਸੀ / ਸਤਿਗੁਰੂ
ਸੀ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਿੱਖ ਸੀ/ ਉਸਦੇ ਕਈ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਾਨੂੰ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੀ। ਸੁੰਦਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਿੱਖ ਸੀ / ਹੁਕਮ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਖ ਸਨ।

ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਸੀ / ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਾਨੂੰ, ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ

ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖ ਦਿੱਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ

ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਖੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ
ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਨੂੰ

ਜੇ ਪੌਣ ਚੰਨ੍ਹਾਈ ਤੇ ਮੇਰਿਆ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਮਾਏ ਲਿਖ ਕੀ ਤੇਰੀ ਪ
ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਸਾਧਿਕ ਲਿਖ ਕੇਰੇ ਸਾਰੇ ਪਸਾਰਾ - ਪਾਈ ਛਰਿਆ।

ਸੀ. ਆਈ. ਭੀ. ਕਾ ਲਿਖਾਏ ਵਾਪਸ ਰਹਾ ਲਿਖ ਉਸ ਤੇ ਸਾਰੇ ਗੱਲੇ
ਇਸਪੇਕਟਰ ਨੂੰ ਆ ਦੱਸੀ। ਇਸਪੇਕਟਰ ਨੇ ਪੁਛ-ਪਛਾਣ ਕਰਾ ਫੌਜ ਭੇਜਦਾਰਾ,
ਤੁਸਿਧੀ ਬਾਸਿਸ ਦਿਓ ਮੁਸਾਫੀ ਤੇ ਕੇ ਲਿਖਾਏ ਕੁਝ। ਭੇਜਦਾਰਾ ਨੇ ਪੁਛਿਆ,

"ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਆਏ ਤੁਹੂੰ"

"ਕੋਈ ਕਾ ਕਾ ਦਿਓ"

"ਪਰਿਥਾ ਕਿਥੇ ਕੀ ਮਕਾਨ ਤੁਹੂੰ?"

"ਗੰਗ ਕਾਂਗ ਪੁਰਿਸ ਦਿਓ" ਮੀਤਾਂ ਲਿਖ ਤੇ ਰਿਗ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ-
ਪਤਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਮੀਤਾਂ ਲਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਹ
ਆਇਆਂ ਸਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਲੇ-ਬੱਧੇ ਕੇਰੇ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਸ ਸੇ
ਸਪਤ ਪਉਰੇ ਕਾਂਗ ਸਾਰੇ ਸੀਏਂ ਕੇ ਰੱਖੀ। ਸਨੂੰ ਲਿਖ ਤੇ ਦੱਖ ਤੇ ਰਿਗ
ਉਤਰੇ ਦਰ ਆਏ। ਪਰ ਉਹ ਲਿਖਾਏ ਤੇ ਤਾਰਾ ਨਾ ਲਿਆ।

ਏਥੇ ਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਾ ਸਪਤ ਰੁਕਾ ਜੀ (ਰਿਗ) ਲਿਖ
ਨੂੰ ਕੇਰੇ ਨਾ ਲਿਖ। ਉਹ ਲਿਖਾਏ ਸਨ ਪਰਿਥਾ ਕੇਰੇ ਮੀਤਾਂ ਕਾ ਆਏ ਤੇ
ਏ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੇਰੇ ਲਿਆ। ਉਸ ਤੇ ਕੋਈ ਮੰਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ
ਦਿੱਤੇ ਦਿਖ ਕੇਰੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ; ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੰਗੁਰ ਕੋਰੇ ਨਾ ਲਿਖੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੀ
ਕੋਰੇ ਨਾ ਲਿਖੀ। ਉਹ ਕੁਪ ਲਿਖ ਕੇਰੇ ਨੂੰ ਸਨ ਪਤਾ। ਪਰ ਕੋਈ ਲਿਖ
ਕੇਰਿਆਂ ਰਿਗ। ਉਸ ਕੇ ਗੰਗ ਕਾਂਗ ਕਾ ਭੇਜਦਾਰਾ ਦਿਓ, ਉਸ ਤੇ ਰਿਥੇ ਭੇਜਦਾਰਾ
ਕਾ ਭੇਜਦਾਰਾ ਦਿਓ। ਪਰ ਰਿਥੇ ਨਾ ਲਿਖੀ। ਆਏ ਸਨ ਮੀਤਾਂ ਲਿਖ -
ਸੈਤ ਲਿਖ ਨੂੰ ਕੇਰੇ ਕੋਈ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਏ ਤੇ
ਏਰ, ਵਾਪਸ ਨਕਲ ਤੇ ਕੇਰੇ ਕਾ ਰੁਕਾ ਲਿਖਿਆ।

ਮੀਤਾਂ ਲਿਖ ਉਸ ਕੇਰੇ ਲਿਆ। ਉਹ ਕਿਤਨੀ ਰੁਕ ਕੀ (ਕਿਥੇ) ਨੂੰ
ਆਇਆ ਸੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਨ। ਸੀ ਪਤਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੇਰੇ
ਕੇਰੇ ਦਿਖ ਲਿਆ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੇਰੇ ਕੀਤਾ ਕੇਰੇ ਕਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਹ ਮਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਗਾਮ ਪੁਛਦਾ ਭੀ । ਉਹ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ
ਦੁਆਰੀ ਤੇ ਪੁਛਿਸ ਉਸਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰ ਰਹਾ ਸੀ । ਉਹ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
ਕੁਝ ਫਰਕ ਤੇ ਭਿਆ । ਸਿਪਾਹੀ ਅਸੀਂ ਰੰਪ ਗਿਆ । ਉਸ ਦੇ ਮੁਖ ਦਾ ਸੁਆ
ਰਿਆ ।

ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਸਿਰੇ ਪੱਥੇ ਪਾਸ ਦੇ ਪਾਸਾ ਚੰਦੁ ਰਿਆ । ਉਸ ਦੇ
ਦਾ ਚਾਨਣਾ ਸੁਰ ਕੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਪਾ ਰਿਆ । ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸ਼
ਮਾਰਿਆ । ਪਰਿਭੁ ਦਾਫ਼ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਪਿਠੇ ਸੀ, ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲ
ਸੇਰੀ ਸੀ । ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਦੇ ਸੁਰਤ ਦੇ ਸੋਗੇ ਸਾਥ ਸੇਰੀ ਮਨੁ ਕੇ
ਉਤੇ ਪੱਥੇ ਰਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਲ ਮਸੀ ਤੇ ਪੈਰੀਆ ਕਰੁ ਗਿਆ । ਸੋਰੀ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦਾੜ੍ਹ ਕੇ ਬੁਝ ਚੰਦ ਕਾ ਰਿਆ । ਸਦਾ ਉਸ ਦੇ ਉਸਾਰੇ
ਦਿਲ, ਤੇ ਦਿਲ ਮਾਰਿਆ । ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਚੁੰਨਿਆਂ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੇ
ਕਰਿਆ ਸੀ । ਦੋਰ ਸੋਗੇ ਕਰਿਆ ਸੀ । ਸੁਦ ਮਾਰੇ ਸੇਰੇ ਕਿਉਂ ਕਿਸਾਨਾਂ,
ਸਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰੇ । " ਸਿਪਾਹੀ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਨੁ ਕੀਤੀ
ਦਿ ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਆ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਰਸਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ । ਉਹ ਪਰਸਾਰਾ ਕਰ ਦੇ
ਚਮਕੇ ਦਿਲ ਮਾਰੇ । ਕਰੁਣੀ ਕਰਨੇ ਸੁੱਚੀ । ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੁ
ਪੁਰੇ ਦਿਲੁ ਦਿਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਰੇ ਚਮਕੇ ਤੇ ਸੀਰ ਰਖ ਕੇ, ਸਿੱਧੇ ਸੀਰ
ਦਸ ਦੇ ਚਮਕੇ ਕੇ ਦਿਤੇ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ।
ਗਤ ਦੇਰ ਤੇ ਦੇਵੇ ਗਰੇ ਕਰਨੇ ਰੇ । ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਸ ਕਰਿਆਂ ਦੀ
ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸਾਥੀ ਸੁਚਰੀ ਮਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕੁਸ
ਸੇਵਾਸ਼ੀ ਕਰਨ ਕੀਤੇ ।

ਅਸੀਂ ਦਿਲ ਸੇਰੇ ਸਾਥੀ ਪਾਸ ਦਾੜ੍ਹ ਦੇ ਚੁੰਨੀ ਕੀਤੀ । ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ
ਨੂੰ ਸਦਾਸਾਰ ਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਫਲ ਕੇ ਸੁੱਚੇ । ਉਹ ਪੁਛਿਸ ਦਿਲੁ ਮਾਰੇ ਦੇ
ਪੰਥ ਕੀਤਾ । ਦੋਰ ਤੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪੰਥ ਕੀਤਾ । ਉਸ ਦੇ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਪੰਥ ਕੀਤੇ । ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਦਿਲੁ ਮਾਰੇ ।

ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਿਲੁ, ਮਾਰੇ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ । ਤੁਸੀਂ ਕੀ
ਪੰਥੀਆਂ ਤੇ ਦੇ ਤੇ ਸੁਚੀ ਸਾ ਮਾਰੇ ।

ਉਹ ਕੁਸ ਦੇ ਗਏ, ਪਰ ਦੇਹਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲ ਕਰਨੇ ਤੇਰੇ ਦਿਲੁ,